והרי מעשר שני שהוא נפדה. תפי' בירושלים אם נטמא כדילפינן (ב"מ דף נג.) מלא תוכל שאתו ואין שאת אלא אכילה שנאמר ויצא משם: אינו נפדה. תלינא דר' יהודה תלמא תיכא טפל תמור מעיקר: התם משום דלא אלים. ולא מוקמינן הוא: קדשים לא חיילי (עליה). תמיהא הקדש אינו חל על בעל מום קבוע לקדש קדושת הגוף ולא קדושת דמים ואינו ראוי לבא על גבי המזבח ואפילו ליגזז וליעבד כתמיד [ג] פרק הוליחו לו בכדר יומא (דף נ:) תומר בתמורה שהתמורה חלה על בעל מום קבוע ואין יוצא לחולין ליגזז וליעבד מה שאין כן בזבח דגבי תמורה כתיב טוב ערך [ד] השווה בעל מום לתם לענין תמורה על כולם נאמר והיה הוא ותמורתו יהיה קדש אבל זבח לשמים אם קדש הקדישו את מומו קדוש קדושת הגוף ואינו יוצא לחולין ליגזז [ה] וליעבד [ו] כדאמן בגכורות (דף יד.) כל הקדשים שקדש מומן להקדישן [ז] נפדה וליף לה מקדשי: קדשים מבה חולין קאתו. לא תלה קדושה קודמת אבל תמורה שהה מבה קדושה קודמת הלבך לאו טפל תמור מן העיקר הוא דהא אמרת לעיקר הוא: שלמים הוא. ולא מותר פסח מיקרי למיתסגיה טפל: ואיבעית אימא. עיכובא דעולה מבכה: דכתיב במקום [ח] בו' העולה. מזר ואבה לימד מקום שקבעתו לעולה לעולם הוא מקומה: ישחטו את האשם ואת דמו. במקום שחיטתו תהא קבלת דמו: דמו ואת דמו. מלמדני למיכתב ישחטו את האשם ודמו יזרוק וכתיב ואת דמו את לרבות את המקבל: ושחט את הכבש וגו'. בשם מלורע כתיב שבה הכתוב עליו לעבבה: לדתניא בו'. לדרוך להחזירו לכללו הלבך לענין שחיטת נפון נמי בעי להחזירו לאי לא הדר כתיבה גבוויה כי היכי דלהדריה לממן דמו הוה אמינא לא ניבעי נפון: אי אתה יבול להחזירו לכללו. שיהא עוד בשאר הכלל: שיצא אשם מצורע. מכלל זאת אומרת האשם יזרוק על [ט] המזבה [י] לף כאן לשחיטת נפון נמי להחזירו הוא דבעי כמו שלא היה פודה מה שהיה לוקח נפון בשחיטת בירושלים ולגירסת הספרים [יא] לא נטמא בירושלים ולא יפדה מה שהיה לוקח בירושלים והגיעו לעזרה הוא: [יב] ומדכתביה הכא והכא לעיכובא הוא: [יג] (נטמא אין לא נטמא לא) התם לא אלימא קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה דאילו [יד] קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע ואילו [טו] איהי חיילא תמורה מכח קדשים קא אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח דהוא אינו [טז] טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ואילו מותר דידיה טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק [יז] פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא [יח] העולה [יט] במקומה תהא אשם [כ] מנלן דבעי צפון דכתיב [כא] במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא לן [כב] ואת דמו יזרוק קבול דמו נמי בצפון מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו אשכחן למזבה לעבב [כג] מנא לן קרא אחרינא כתיב [כד] ושחט את הכבש [כה] והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא [כו] דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה [כז] רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש כיצד [כח] ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקדש כי כחטאת [כט] האשם הוא וגו' [ל] שאין ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם לפי שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימניה יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תלמוד לומר כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה מתן דמים ואימורין לגבי מזבח [לא] אף אשם מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי הניחא אי סבירא לן יצא לידון בדבר החדש אימו הוא דלא גמר מכללו אבל

והרי מעשר דהוא נפדה ואילו לקוח בכסף מעשר אינו נפדה דתנן [ו] הלקוח בכסף מעשר שנטמא יפדה ר' יהודה אומר יקבר [ז] (נטמא אין לא נטמא לא) התם לא אלימא קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה דאילו [ח] קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע ואילו [ט] איהי חיילא תמורה מכח קדשים קא אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח דהוא אינו [י] טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ואילו מותר דידיה טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק [יא] פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא [יב] העולה [יג] במקומה תהא אשם [יד] מנלן דבעי צפון דכתיב [טו] במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא לן [טז] ואת דמו יזרוק קבול דמו נמי בצפון מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו אשכחן למזבה לעבב [יז] מנא לן קרא אחרינא כתיב [יח] ושחט את הכבש [יט] והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא [כ] דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה [כא] רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש כיצד [כב] ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקדש כי כחטאת [כג] האשם הוא וגו' [כד] שאין ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם לפי שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימניה יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תלמוד לומר כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה מתן דמים ואימורין לגבי מזבח [כה] אף אשם מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי הניחא אי סבירא לן יצא לידון בדבר החדש אימו הוא דלא גמר מכללו אבל

[כא] פרק הוליחו לו בכדר יומא (דף נ:) תומר בתמורה שהתמורה חלה על בעל מום קבוע ואין יוצא לחולין ליגזז וליעבד מה שאין כן בזבח דגבי תמורה כתיב טוב ערך [כב] השווה בעל מום לתם לענין תמורה על כולם נאמר והיה הוא ותמורתו יהיה קדש אבל זבח לשמים אם קדש הקדישו את מומו קדוש קדושת הגוף ואינו יוצא לחולין ליגזז [כג] וליעבד [כד] כדאמן בגכורות (דף יד.) כל הקדשים שקדש מומן להקדישן [כה] נפדה וליף לה מקדשי: קדשים מבה חולין קאתו. לא תלה קדושה קודמת אבל תמורה שהה מבה קדושה קודמת הלבך לאו טפל תמור מן העיקר הוא דהא אמרת לעיקר הוא: שלמים הוא. ולא מותר פסח מיקרי למיתסגיה טפל: ואיבעית אימא. עיכובא דעולה מבכה: דכתיב במקום [כו] בו' העולה. מזר ואבה לימד מקום שקבעתו לעולה לעולם הוא מקומה: ישחטו את האשם ואת דמו. במקום שחיטתו תהא קבלת דמו: דמו ואת דמו. מלמדני למיכתב ישחטו את האשם ודמו יזרוק וכתיב ואת דמו את לרבות את המקבל: ושחט את הכבש וגו'. בשם מלורע כתיב שבה הכתוב עליו לעבבה: לדתניא בו'. לדרוך להחזירו לכללו הלבך לענין שחיטת נפון נמי בעי להחזירו לאי לא הדר כתיבה גבוויה כי היכי דלהדריה לממן דמו הוה אמינא לא ניבעי נפון: אי אתה יבול להחזירו לכללו. שיהא עוד בשאר הכלל: שיצא אשם מצורע. מכלל זאת אומרת האשם יזרוק על [כז] המזבה [כח] לף כאן לשחיטת נפון נמי להחזירו הוא דבעי כמו שלא היה פודה מה שהיה לוקח בירושלים ולגירסת הספרים [כט] לא נטמא בירושלים ולא יפדה מה שהיה לוקח בירושלים והגיעו לעזרה הוא: [ל] ומדכתביה הכא והכא לעיכובא הוא: [לא] (נטמא אין לא נטמא לא) התם לא אלימא קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה דאילו [לב] קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע ואילו [לג] איהי חיילא תמורה מכח קדשים קא אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח דהוא אינו [לד] טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ואילו מותר דידיה טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק [לה] פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא [לו] העולה [לז] במקומה תהא אשם [לח] מנלן דבעי צפון דכתיב [לט] במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא לן [מ] ואת דמו יזרוק קבול דמו נמי בצפון מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו אשכחן למזבה לעבב [מא] מנא לן קרא אחרינא כתיב [מב] ושחט את הכבש [מג] והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא [מד] דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה [מה] רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש כיצד [מו] ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקדש כי כחטאת [מז] האשם הוא וגו' [מח] שאין ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם לפי שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימניה יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תלמוד לומר כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה מתן דמים ואימורין לגבי מזבח [מט] אף אשם מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי הניחא אי סבירא לן יצא לידון בדבר החדש אימו הוא דלא גמר מכללו אבל

[ו] מעשר דהוא נפדה. תפי' בירושלים אם נטמא כדילפינן מלא תוכל שאתו ואין שאת אלא אכילה שנאמר ויצא משם: אינו נפדה. תלינא דר' יהודה תלמא תיכא טפל תמור מעיקר: התם משום דלא אלים. ולא מוקמינן הוא: קדשים לא חיילי [ז] (עליה). תמיהא הקדש אינו חל על בעל מום קבוע לקדש קדושת הגוף ולא קדושת דמים ואינו ראוי לבא על גבי המזבח ואפילו ליגזז וליעבד כתמיד [ח] פרק הוליחו לו בכדר יומא (דף נ:) תומר בתמורה שהתמורה חלה על בעל מום קבוע ואין יוצא לחולין ליגזז וליעבד מה שאין כן בזבח דגבי תמורה כתיב טוב ערך [ט] השווה בעל מום לתם לענין תמורה על כולם נאמר והיה הוא ותמורתו יהיה קדש אבל זבח לשמים אם קדש הקדישו את מומו קדוש קדושת הגוף ואינו יוצא לחולין ליגזז [י] וליעבד [יא] כדאמן בגכורות (דף יד.) כל הקדשים שקדש מומן להקדישן [יב] נפדה וליף לה מקדשי: קדשים מבה חולין קאתו. לא תלה קדושה קודמת אבל תמורה שהה מבה קדושה קודמת הלבך לאו טפל תמור מן העיקר הוא דהא אמרת לעיקר הוא: שלמים הוא. ולא מותר פסח מיקרי למיתסגיה טפל: ואיבעית אימא. עיכובא דעולה מבכה: דכתיב במקום [יג] בו' העולה. מזר ואבה לימד מקום שקבעתו לעולה לעולם הוא מקומה: ישחטו את האשם ואת דמו. במקום שחיטתו תהא קבלת דמו: דמו ואת דמו. מלמדני למיכתב ישחטו את האשם ודמו יזרוק וכתיב ואת דמו את לרבות את המקבל: ושחט את הכבש וגו'. בשם מלורע כתיב שבה הכתוב עליו לעבבה: לדתניא בו'. לדרוך להחזירו לכללו הלבך לענין שחיטת נפון נמי בעי להחזירו לאי לא הדר כתיבה גבוויה כי היכי דלהדריה לממן דמו הוה אמינא לא ניבעי נפון: אי אתה יבול להחזירו לכללו. שיהא עוד בשאר הכלל: שיצא אשם מצורע. מכלל זאת אומרת האשם יזרוק על [יד] המזבה [טו] לף כאן לשחיטת נפון נמי להחזירו הוא דבעי כמו שלא היה פודה מה שהיה לוקח בירושלים ולגירסת הספרים [טז] לא נטמא בירושלים ולא יפדה מה שהיה לוקח בירושלים והגיעו לעזרה הוא: [יז] ומדכתביה הכא והכא לעיכובא הוא: [יח] (נטמא אין לא נטמא לא) התם לא אלימא קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה דאילו [יט] קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע ואילו [כ] איהי חיילא תמורה מכח קדשים קא אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח דהוא אינו [כא] טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ואילו מותר דידיה טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק [כב] פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא [כג] העולה [כד] במקומה תהא אשם [כה] מנלן דבעי צפון דכתיב [כו] במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא לן [כז] ואת דמו יזרוק קבול דמו נמי בצפון מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו אשכחן למזבה לעבב [כח] מנא לן קרא אחרינא כתיב [כט] ושחט את הכבש [ל] והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא [לא] דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה [לב] רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש כיצד [לג] ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקדש כי כחטאת [לד] האשם הוא וגו' [לה] שאין ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם לפי שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימניה יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תלמוד לומר כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה מתן דמים ואימורין לגבי מזבח [לו] אף אשם מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב בהאי הניחא אי סבירא לן יצא לידון בדבר החדש אימו הוא דלא גמר מכללו אבל

[יא] מעשר שני שנטמא יפדה. למ"ד מעשר שני פ"ג מ"י סנהדרין קיג. ג] תמורה טז:, ג] יבמות ז., ד] גי' הס"ק והיעבד לחל קדש מומן להקדישן דמין קדושת הגוף עליהם אלא קדושת דמים כדתנן כו' בכ"ל וכ"ה בס"א, ה] גי' הס"ק ומפ"ש מ"ה ס"ב לגאמיעא קפון כו' עליה לכתוב כו' סד"ש וכ"ל, ו] ג"ל ק, ז] ג"ל והקה פירוש ממעשר שני ומה היה כו' בכ"ל ק"ק ועי' בב"מ בתוס' נג ע"ב, ח] ג"ל דלהדבכי רבנן לב"י כו' בכ"ל ק"ק, ט] ג"ל ליקח, י] גי' הס"ק והה דמקרין קלא מוהב הפסח נמי כו', כ] ע' רש"ק וק"ק.

גליון הש"ס

תום' ד"ה לפי וכו' לא קרוי דבר חדש. ע' לקמן מז ע"ש רש"י ד"ה ס"ע וכצמ"ק:

תורה אור השלם

א) וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֶת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הָעֹלָה: [ויקרא ד, כט]

ב) בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת הָעֹלָה יִשָּׁחֵט אֶת הָאָשָׁם וְאֶת דָּמוֹ יִזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: [ויקרא ז, ב]

ג) וְשָׁחַט אֶת הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת הַחַטָּאת וְאֶת הָעֹלָה בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא: [ויקרא יד, יג]

ליקוטי רש"י

לקוח בכסף מעשר שנטמא יפדה. למ"ד למיתפס פדיון. יקבר. כל לקוח בכסף מעשר שני שנטמא מקום לקבור קדושתו ולא לגיס למיתפס פדיוניה [פסחים לח.]. דקא סבר לא לגיס למיתפס פדיון [ב"מ נג:]. והרי תמורה. שהם סמיר בעלת מום בתמימה של הקדש תלה עליה קדושה תמורה כ"ש שהם יפדה לא תלה לחולין [תמורה טז:]. קדשים לא חיילי וכו'. שהזבח שהם קדש הקדישו את מומו אין יוצא בפדיון לחולין ליגזז וליעבד כתיב בפסולי המוקדשין (לבכירים יג) מזבח ותלמא בשר מזבח לא בשר ולא גיזה בשר ולא חלב אבל קדש מומו להקדישו הרי הוא כמקדיש עלים והבניס לגמי עולה שהן קדושה הגוף עליהן אלא קדושת דמים בלבד ויוצאין לחולין בפדיון לחולין ליגזז ולעבד כתיב בפסולי המוקדשין (לבכירים יג) מזבח ותלמא בשר מזבח לא בשר ולא גיזה בשר ולא חלב אבל קדש מומו להקדישו הרי הוא כמקדיש עלים והבניס לגמי עולה שהן קדושה הגוף עליהן אלא קדושת דמים בלבד ויוצאין בפדיון לחולין ליגזז ולעבד כתיב בפסולי המוקדשין (דף יג.) ובבכורות (דף יד.) כל הקדשים שקדש מומן להקדישן [פסחים לח.]. דקא סבר לא לגיס למיתפס פדיון [ב"מ נג:]. והרי תמורה. שהם סמיר בעלת מום בתמימה של הקדש תלה עליה קדושה תמורה כ"ש שהם יפדה לא תלה לחולין [תמורה טז:]. קדשים לא חיילי וכו'. שהזבח שהם קדש הקדישו את מומו אין יוצא

עין משפט
נר מצוה

טו א מי׳ פ״ג מהלכות טומאת צרעת הלכה ט:

אי אקשיה לעולה ולא אקשיה לחטאת. תימה [א]לא לכתוב לא חטאת ואי דבר הלמד בהיקש מוזר ומלמד בהיקש לקשיה לעולה כלל תיפוק ליה [ב]) מחטאת הואיל דמה חטאת לפון מעכב אף אשם כן ו״ל דאי לא כתב לפון לא הוה אמינא [ג]הא הדרה קרא לפחטאת ואי דבר הלמד בהיקש מוזר ומלמד בהיקש לא בעינן לפון למידי דלא בעיא כהונה והאשם לא דרשינן ליה כלל דהא לא כתב באשם אשם הוה אמינא אשם דרשינן ליה ולא בעינן לפון ולא חטאת דמזרקינן ליה בשני זריקות ד׳ ד׳ [ד]כדאמרינן בפרק בתרא דזבחים (לעיל קכ.) הלכך לא אתי לאקשויי לעולה ולא לחטאת דמזרקינן ליה בשני זריקות ד׳ ד׳ ולא אתי לאקשויי לעולה ולא לחטאת דמזרקינן ליה בשני זריקות ד׳ ד׳ אלא לאקשויי לאשם